

Октомври — слънчева идея, Октомври — огнена зора

ПРОЛЕТАРИИ ОТ ВСИЧКИ СТРАНИ, СЪЕДИНЯВАЙТЕ СЕ!

ВЕСТНИКЪТ
Е ОСНОВАН
ПРЕЗ 1943 Г.

Борба

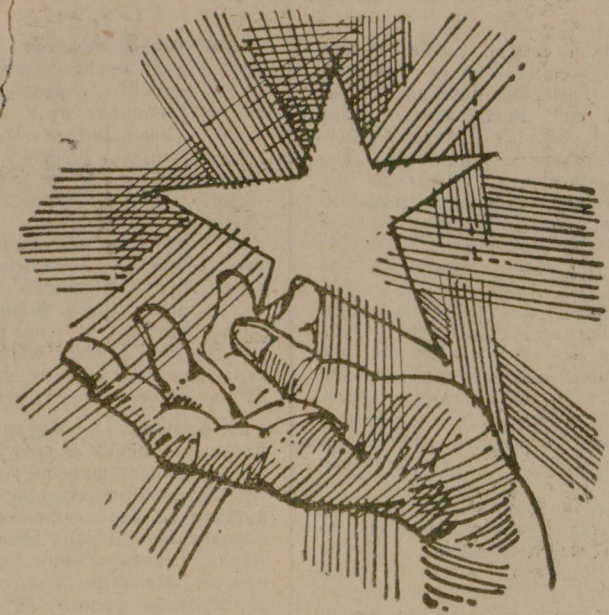
Орган на ОК на БКП, ОНС ВЕЛИКО
и ОК на Отечествения фронт ТЪРНОВО

Брой 132 Четвъртък, 6 ноември 1975 г.

3716.

Год. XXXIII

Цена 2 стотинки

Октомври

Октомври — слънчева идея,
Октомври — огнена зора —
сътв твойте истини живея,
сътв твойте изгреви горя!

И някога, във час далечен,
ще спре сърцето да тупти.
Но пак ще бъде жив и вечен,
защото ще живееш ти!

Ти в нивата на вековете
ще бъдеш семе и бразда,
а горе Космосът ще свети
с лъчи от твоята зора.

Ще бъдат пак сърцата тленни,
но всяка нощ и всеки ден
ще зреят с гения на Ленин,
от който аз съм озарен.

И пак ще дишам, ще живея,
ще пея песни, ще горя —
Октомври — слънчева идея,
Октомври — огнена зора!

Матей ШОП

Празник на цялото Човечество

В съдбата на всяка нация
има събития, които из основа
ви променят нейния историче
ски път и преобразяват живо
та на много поколения напред.
Гражданската война обедини
Америка, революцията възро
ди Франция...

Но има и събитие, което ос
тави своя отпечатък не само
върху една страна или един
народ, а върху историята на
цялото човечество. За 58 го
дини идеите на Великия ок
томври достигнаха до всички
краища на нашата планета и
днес едва ли ще се намери
някой, който би могъл да ка
же, че има друга такава си
ла, която да е привлякла към
себе си милиони хора по це
лия свят. Октомври откри
пред човечеството един нов
и непознат път — най-прекия
път към вечно търсената чо
вешка радост и благополуч
ие. И ако в самото начало
на този път мнозина вешае
ха, че той ще завърши мно
го скоро, сега никой не се
наема да влиза в спор с убе
дителната сила на фактите.

Светският човек има не
оспоримото право да бъде
горд не само с това, че него
вата страна първа отхвърли
пътята на капитала и създаде
първата в света социалисти
ческа държава, но и с това,
че с възлюбените си трудо
ви дела именно той доказа
правилността на избрания
път. „Никога няма да побе
дат този народ, който е ви
дал и почувствувал силата на
своята власт — властта на
трудещите се. Тя защитава
дело, чиято победа ще съз
даде на тях и техните деца
възможност да се ползват
от всички блага на култура
та, от всички създания на чо
вешкия труд“ — писа навре
мето Ленин.

Пред чествуването на Ве
ликия октомври светските
трудещи се по традиция про
вят равностойна на своите

трудоуспехи, поглеждат и
напред в бъдещето. За Съ
ветския съюз 1975 година —
58-та година от победата на
Октомврийската революция —
в много отношения е различ
на от другите. Година, богата
на събития, които далеч над
хвърляха пределите на страна
та и привлякоха вниманието
на цялото човечество. Честву
вана бе 30-годишнината от
победата над фашистка Гер
мания. С цената на 20 милио
на човешки живота Съвет
ският съюз спря „кафявата чу
ма“ и спаси света от мрака
и унищожението, към които
ги водеше военната машина
на Хитлер. По инициатива на
СССР и останалите социали
стически страни в Хелзинки
бе подписан може би единст
веният в историята на човеш
ката цивилизация документ,
който провъзгласява като
единствено приемливи принци
пи в международните отноше
ния мира и сътрудничесто
тво във всички области на жи
вота. Завършва един изключи
телно важен етап от иконо
мическото развитие на страна
та — IX петилетка. Целият
съветски народ се готви за
XXV конгрес на КПСС.

Дори взето отделно, всяко
едно от тези събития отново
ни връща към знаменателна
та годишнина от победата на
Октомврийската революция —
началото на всичко това, ко
ето днес предизвиква нашето
възхищение и преклонение.

До края на годината, която
ще бъде и последна от десе
тата петилетка, остават по
малко от 2 месеца. Но още
сега с увереност може да се
каже, че задачите, поставе
ни в директивите на XXIV кон
грес на КПСС, се изпълняват
успешно. Това, което сега се
извършва в съветската ико
номика само за една година,
надхвърля по мащабите си
цели предвоенни петилетки.
Невиджан е размахът при ре

шаването на основните ико
номически и социално-полити
чески задачи на строящото се
комунистическо общество. През
деветте месеца на тази година
в СССР са произведени 754
милиарда киловатчаса елек
троенергия, 105 милиона тона
стомана, 901 000 леки коли,
515 000 камиони, 90,8 милиона
тона цимент, 7,5 милиарда кв.
метра тъкан, 515 милиона чиф
та обувки, 5,2 милиона теле
визора. По производството на
редица важни за промишле
ността суровини като нефт,
природен газ, каменни въгли
ща и други СССР изпреварва
първата капиталистическа си
ла — САЩ. Една от най-яр
ките страни на завършваща
та петилетка са построените
гиганти на индустрията — ав
томобилният завод в град То
лиати, най-голямата в света
доменна пещ — Криворожс
ката, магистралните газопро
води с обща дължина 55 000
километра.

В предпразничните рапорти
на трудовите колективи от
Руската федерация, Украйна,
Беларусия, Естония, Казах
стан и останалите съюзни ре
публики се открояват много
бройните инициативи на тру
дещите се за повишаване ка
чеството на промишлената
продукция и строителството,
за повишаване производител
ността на труда, за икономия
на суровини и материали.

Така съветските трудови хо
ра се готвят да посрещнат
XXV конгрес на КПСС.

В 58-ия празник на Великия
октомври червените знамена
сред ликуващите колони ще
се издигнат още по-високо.
Горди от постигнатото и с по
голяма увереност в идващите
дни, съветските хора ще де
монстрират още веднъж своя
неотклонен стремеж към ми
рен труд и съзидание. В този
забележителен ден с тях ще
бъдат народите от социали
стическите страни и всички хо
ра, на които са близки вели
ките идеи на революцията.

ко Търново вземат активно
участие. В навечерието на
58-ата годишнина на ВОСР
тринадесет промишлени пред
приятия от града с гордост
рапортуваха за предсрочното
изпълнение на насрещните си
планове. От трибуната на
тържественото събрание пър
венците в труда бяха поздра
вени най-сърдечно. Няма ни
какво съмнение — каза дру
гари Цонев — че в близки
те дни и останалите наши
предприятия ще рапортуват
за предсрочното изпълнение
на своите планове.

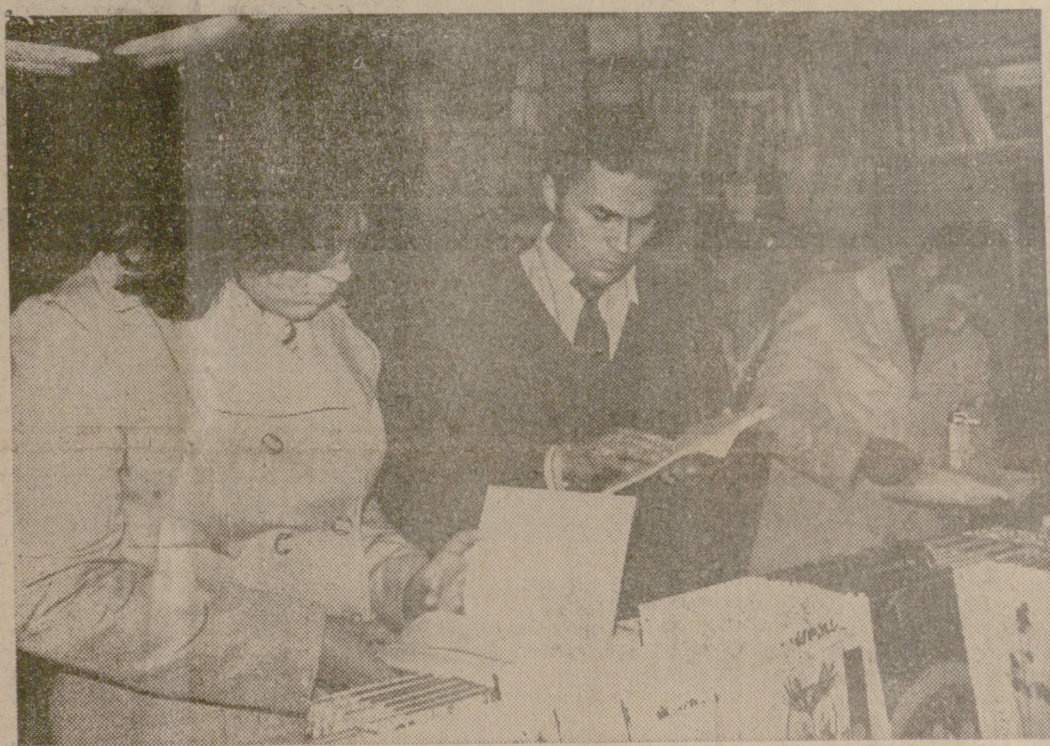
Дните на асенародното че
ствуване на октомврийския

празник в старопрестолния
град бяха обогатени с много
и разнообразни инициативи.
Своята безкрайна признател
ност към съветските хора ве
ликотърновската обществе
ност засвидетелства през
Дните на съветската култура
— беше подчертано в докла
да.

Присъстващите на събра
нието приеха поздравител
ни телеграми до ЦК на КПСС
и ЦК на БКП.

Накрая беше изнесен тър
жествен концерт.

Мария КАЧАКОВА

В специализираната книжарница за съветска литература „Ал. С. Пушкин“ във Велико
Търново винаги е оживено.

ИЗПЪЛНЕНИ ПЕТИЛЕТНИ ПЛАНОВЕ

Колективите на Държавна
спестовна каса от окръга пре
изпълниха плана си по влого
набирането за шестата пети
летка. Вместо предвидените
131 700 000 лева вече са оси
гурени влогове за повече от
132 600 000 лева.

До края на годината ще
бъдат предоставени за нуж
дите на народното стопанст
во още парични средства
във вид на влогове.

Г. МЪНГОВ
директор
Ст. ЦАНКОВА
партиен секретар
Д. КОЛЕВ
председател на профкомитета
Ир. ЧУМПАЛОВА
секретар на ДКМС

Колективът на СД „Водос
набавяне и канализация“ клон
— Велико Търново из
пълни плана си за шестата
петилетка. Преизпълнен е пла
нът за общия доход и бе
постигнато увеличение на об
ществената производителност
на труда с 6 на сто.

До края на годината ще
бъдат реализирани в повече
приходи от експлоатационна
дейност с 611 000 лева.

инж. Д. КОСТОВ
директор
Н. СИРАКОВ
партиен секретар
Т. РАЙКОВ
председател на профкомитета
Г. АЛЕКСАНДРОВ
секретар на ДКМС

Десет дни в прегръдки на братя

От съветската страна вчера
се завърши специалният влак
на дружбата, организиран от Ок
ръжния комитет за българо-съ
ветска дружба. В него участву
ваха 356 първенци в производст
во, пропаганда, активни борци
против фашизма и капитализма,
ръководители на трудови колек
тиви от различни отрасли на
народното стопанство в окръга.

Пратениците на дружбата от
окръга посетиха градовете-герои
Киев, Ленинград и Москва. Нав
сякъде те бяха посрещнати като
скъпи гости и братя, обгражда
ни с много обич и внимание от
съветските хора. В града на Ле
нин, свързва съдбата си с три
революции, се състоя възвуща
митинг на дружбата, на който
ленинградчани изразиха наи-топ
лите си чувства към нашата ро
дина. В Дома на дружбата уча
стниците във влака се срещна
ха с активисти на съветско-бъл
гарското дружество, с почетния
гражданин на Велико Търново
Алексей Лукинов, с ветерани от
Гражданската и Отечествена
война и отпосаха в същата си
завладяващото изкуство на хора
на старите бошменки. На Пис
кареското гробище, където са
погребани над 470 000 ленингра
дчани — защитници на граждан
ската война, посетиха кобата на
Ленин в Разлив, видяха крайце
ра „Аврора“, свети места на
революцията.

Москва посрещна влака на
дружбата приветлива, празнич
но украсена, трепетно очакваща
деца на 35-годишнината на Вели
кия октомври. Събдна се от
давна лелеаната мечта на мнози
на от влака на дружбата да
стъпят за първи път на Черве
ния площад, да видят Кремъл.
Една безкрайна колона от бъл
га ри премина изначално и развя
лунава пред Мавзолея на Ленин,
положи венец и се поклонил пред
тялото на великия вожд на ре
волюцията.

...И после отново срещи с
москвичани, жадно виране в ми
натото и настоящето и едно въ
нушащо съчувствие с дръзките ми
ли и дела на съветските хора
за бъдещето на своята велика
родина.

Петранка ДИМИТРОВА

Кемалова.
Обстоен анализ на положе
ните усилия за превръщане
на 1454-те основни клетки на
младешкия съюз в окръга в
беспособни ядра, в центро
ве на богата и разнообразна
дейност, както и на нереше
ните проблеми в това нап
равление направи секретарят
на Окръжния комитет на
Комсомола Камен Колев.

В последвалите изказвания
комсомолските ръководители
споделиха опита си и изра
зиха загриженост във връзка
с трудностите, които срещат
във всекидневната си органи
заторска работа.

Другарката Маргарита Ке
малова изтъкна, че пленумът
е изключително важен, актуа
лен и плодотворен, защото е
посветен на кардинален въпрос
от живота и дейността на
младешкия съюз. Той се
провежда в такъв период
след Тезисите на ЦК на
БКП, XII конгрес на Комсо
мола и пленума на Окръж
ния комитет на Партията за
партийното ръководство на
Комсомола, в който се прави
равностойна на преустройство
то в дейността на комсомол
ското дружество. Тя посочи
положителните изменения в
това направление, като съще
времено препоръча внимание
то да се насочи към преодо
ляване на субективните сла
бости — фактор при ликвидира
не на неблагоприятната в
комсомолската дейност.

Секретарят на Окръжния
комитет на Партията говори
за необходимостта от обог
тавяне на дейността с всичко
онова, което дадох Тезиси
те, от подобряване на идео
логическата работа в духа
на Февруарския пленум на
ЦК на БКП, от грижа и
взискателност към кадрите,
от конкретна работа с все
ки младеж, от редовен и
ефективен организационен жи
вот.

Пленумът прие решение.

Веселин ДОЛЧИНКОВ

Боже-иски акварели

Така се нарича камерната
изложба на Благой Иванов,
открита в Клуба на децата
на културата — Велико Тър
ново.

В 14 платна художникът с
голямо майсторство, топлота
и непринуден лиризм пресе
дава картини от слънчевия
свят на Божени.

Изложбата ще бъде откри
та до 30 ноември.

Димитър КЕНАНОВ

Научно-практическа конференция по въпросите на качеството

Завчера в салона на Проф
съюзния дом на културата —
Велико Търново се състоя
отраслевата научно-практичес
ка конференция на Научно
техническият съюз по храни

телно-вкусова промишленост.
Тя бе организирана по повод
предстоящия пленум на Ок
ръжния комитет на БКП.
Присъстваха ръководители
те на предприятията от от
расята, началниците и членове
те на отделите за техниче
ски и качествен контрол и
други специалисти.

Доклади по проблемите на
качеството бяха изнесени от
ст. н. с. Панко Панов и
д-р Христо Руев от Дър
жавния комитет по стандар
тизация при Министерския
съвет. Доклад на тема „Тех
ническото равнище и качес
тво на продукцията в пред
приятията от хранително-ву
совата промишленост в окръ
га“ прочете Марин Арменчев
от Института по захародобив
— Горна Оряховица — към
ПАО „Българска захар“.

След това станаваша оживе
ни разисквания.

(Соб. инф.)

ГОД ВЕСТНИК

На 5 ноември в Горна Оря
ховица излезе първият брой
на новия градски вестник
„Устрем“. Вестникът е орган
на градския комитет на БКП,
градския общински народен

съвет и градския комитет на
Отечествения фронт.

Два пъти в месеца в „Ус
трем“ на четирите си страни
ци ще отразява външния
живот на трудещите се от
Горна Оряховица.

Иван БОЖИЛОВ

Тези дни в Велико Търново беше съветският писател Кишин Григоров, собствен кореспондент на в „Литературна газета“ в Украинска ССР, автор на няколко книги. През септември 1944 година той е минал през България в състава на Трети Украински фронт. Гостът беше любезен да сподели свои мисли и впечатления пред представител на редакцията.

Той умееше да сплотява
масите около себе си

Призиването на Папурков е да бъде след хората като партиен работник, като студент в Историко-филологическия факултет в Московския университет, без да щади се

Разговора води:
Христо МЕДНИКАРОВ

Христо МЕДНИКАРОВ

И в България назряват и се развиват събития, за които Ленин пише: „Революцията

Движението против правителството на Васил Радославов обхваща изцяло и селското население, народната интелигенция, значителна част от дребната буржоазия. Кризата в продоволствието през пролетта и лятото на 1918 г. довежда до избухване на

Александър Симеонов от Ки-
лифарево в писмо пише: „Сна-
сението е само в революцион-
ната“. Апетлът му е санкционен
с 5 години затвор. На 9 октом-
ни е осъден неговият събрат
нини Поню Влязов заради не-
саното: „Скоро ще стане бура,
която ще ви помете!“ Над
4000 присъди бяха издадени
на войници от Великотърновс-
ки окръг. А когато на 14—18
септември 1918 г. фронтът на
линия при Добро поле бе про-
бит, войниците обръщат оръ-
жieto си срещу тези, които
са ги принудили да го вземат
в ръце. Главнокомандувачът въ-
станическите войски е белочер-
ковецът Райко Даскалов. Във
въстанието вземат участие
над 500 войници и подофицири
от нашия край. Революционна
та вълна залива и нашия флот.
На 15 декември 1918 г. над
крайцера „Надежда“, спрял
в Севастопол, се разпъва чер-
веният флаг. Между осъдени
те матроси са Христо Сакаку-
шев (Савин) и Тодор Шиш-
ков (Стражника).

Последвалите събития засягат позициите на Партията. Преобладават съборания и демонстрации, в които се издигат искания за създаване на социалистическа власт в България. През юли 1918 г. в Килифарево партийната организация свиква митинг в защита на Октомври, на който се гласува резолюция против оржежините доставки за контрреволюцията в Русия. През ноември 1919 г. на площад „Баждарлък“ във Велико Търново 500 души демаскират истинските виновници за националната катастрофа. С намесата на войската площадът е обогрен в кръв, митингът — разтурен, а голяма част от привържениците на Партията — арестувани.

През декември 1919 г. в Горна Оряховица започна гражданска спортна стачка. За кратко време са арестувани много железничарски работници от Великотърновския край, но искратият огромен пожар, обхванал целия транспорт, в същото време в Калинец, една от крепостите на Партията, се създава комуна начело с ръководителя на стачката Харалам Стоянов. Съществуването ѝ е отбелязано в чужбина, като в „Телеграф“ пише: „В Горна Оряховица избухнала

босненска революция и на селените обявило република". През 1920 г., след ознаменуванa изборна победа на Партията, общината в Лесковце е боядисана в червено, а в стаята на кмета са поставени портретите на Маркс и Ленин. Една друга комуна — Килифарева — през 1921 г. на дело показва как трябва да се разбири пролетарският интернационализъм. За гладуващите в Поволжието комунари те в Килифарево, Малчевци, Върлинка и Наволинци събират около 3 тона жито и 7-8 хиляди лева. Те решават да отгледат 4 деца. Чрез Централния комитет на Партията се изпраща писмо до съветското правителство. На изживата на

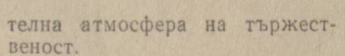
правление. Издръжката на младежите светски граждани продължава до 9 юни 1923 г. При акциите за събиране и помощ от жителите на В. Търново, Свищов, Лясковец, Златарица, Стражица, Виноград, Михалици, Дъсково, Беляковец, Джулюница и други населени места от окръга са събрани 106 хиляди лева, 10 тона храни, много дрехи.

Настъпва кътвата 1923 година.

Илва победоносната 1944 година.

И звучи ехото на Октомври през двете и годините.

Как беше създаден и открит паметникът на Ленин в Полтава

рийска революция Владимир Илич Ленин. В този пролетен ден в древната и вечно млада Полтава беше открит паметникът на най-човечния от всички хора на земята.

Красавицата Полтава се разкриха като големница. Предния ден ваял пролетен дъжд и всичко беше измито, лъхаше на младост. Като полиран лъщеше асфалтът на градските улици. До градската градинка, в центъра на която се издига покритият с копринено наматало паметник, пристигат делегациите от промишлени предприятия, строителни организации, учреждения, учебни заведения. Хората носят портрети на Ленин, на ръководителите на КПСС и съветското правителство. Като червени макове разфъфтахта чамената над колоните. Тук, на площада, дойдоха повече от 40 хиляди полтавчани. Това беше грандиозен митинг, както то дотогава Полтава не беше виждала.

И ето, идва тържествената минута. Над площада мело дично бие полтавския часовник. В почтения караул до паметника застават войниците от градския гарнизон, стари болшевики, млади ленинци. Минигът по случай откриването на паметника стана ярка демонстрация на безграничната любов към великия Ленин, към неговото безсмъртно учение.

Вавно се спуска наметалото и пред пристъпуващите се изправя тържествената фигура на скапия Илич. В дясната ръка държи лист хартия, може би на него е написана ленинската формула: "Комунизъмът — това е съветската власт плюс електрификацията на цялата страна", което най-пълно възпълва основната линия за създаване на материално-техническа база на социализма и комунистическото общество.

Паметникът на В. И. Ленин
беше създаден по проект на
известния съветски скулптор
Лев Ефимович Кербел. Него-

вото място беше избрано много сполучливо — паметникът се възприема добре отдалеч и отблизо.

Почетната поръчка на полтавчани — да се отлее от бронз скулптурата на Ленин — беше изпълнена навреме и качествено от работнически колектив на завода за художествено лярство в гр. Митищи. Черният лабродорит за пиелестата беше намерен и отшлифован от работниците на Коростишевската кариера в Пситоминска област.

Пестомирска област.

Трибова да се отбележи, че издигането на паметника на Ленин, подреждането и оформянето на градинката бе извършено само за 27 дни. Тазовътворна и почетна работа бе възложена на колектива на осми строителен участък „Южнотранстрой“ и на специалната бригада, пристигнала в Платата от Москва. Активно им помагаше цялата общественост на града. Направеното не беше малко. Наложи се наново да се насядат в градината дървета, декоративни храсти, цветя, да се засее тревната площ, да се оформят алеите. От трите страни градинката бе обградена с подпорна стена от полирани гранитни плочи. До входа откъм ул. „Комсомолска“ бяха сложени чугунени стълбове с фенери, отляти във форма на клас. Откъм Петровския парк до паметника водят широки гранитни стъпала, хармонизиращи с цялата композиция на градинката.

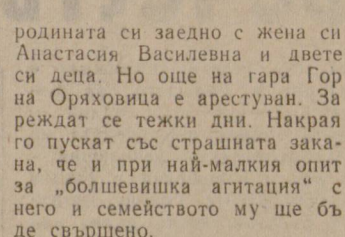
... И отново в паметта изниква този незабравим ден — 22 април 1960 г. Многохилядният митинг завършва с изпълнението на „Интернационала“. В небето светват десетки разноцветни ракети. Паметникът е отрупан с цветя. Хората с нежност се взираят в незабравимия образ на вождя на световния пролетариат.

Расте и пропътува красавицата Полтава. Централната магистрала на града, която носи името на вождя, винаги е шумна. Профучават коли, минават хора. Но по-малко близък бронзовата фигура на Илич водачите намаляват скоростта, а пешеходците за миг спират. И още веднъж се вглеждат в скъпия образ на Ленин, потоплен в който е устремен към щастливия ден.

Иван НАЛИВАЙКО,
член на Съюза на журналистите на СССР

Превела от украински:
Валентина СТОЯНОВА

„ДЯДЯ НИКОЛАЙ“

На Девети септември 1944 г. заедно с целия български народ и Кемалджиеви посрещат с радост и обич светските войски — освободители. Той и жена му стават преводчици. Войници и офицери нощуват в дома им в Сушица. Непосредствено след победата двамата съпрузи стават членове на Българската комунистическа партия. А когато се образува кооперативното стопанство, те са едни от уредителите.

«Дядя Николай» притваря
очи и за да удостовери спо-
мените си, ми поднася мълча-
ливо документ — архивна
справка от Калининския райо-
нен военен комисариат. На не-
го с едър славянский шрифт е
записано, че по документалните
материали на Адигейската об-
ластна партизанска комиссия
Николай Н. Кеманджиев е бил
«красным партизаном» в
Гроздянската война.

Сега, когато чувстваме 58 години от Великата октомврийска социалистическа революция, се чувстваме горди с малкото, което са дали всички българи за тържеството на Лепните идеи. Между тях е и „дядя Николай“

Трушка ЧОКОВА

а, дружба

Неотдавна двата колектива се събраха във Вонеща вода да отчетат постиженията от двегодишното съревнование. Тук те сключиха нов петгодишен договор за съревнование между давете училища.

Радка ИЛИЕВА

Плодотворна дружба

Неотдавна двата колектива се събраха във Вонеща вода да отчетат постиженията от двегодишното съревнование. Тук те сключиха нов петгодишен договор за съревнование между давете училища.

Радка ИЛИЕВА

Живодар ДУШКОВ

МЛАДОСТТА НА ДРЕВНА ПОЛТАВА

Ел. ПЕТРОВА
(Кор. на БТА в Москва)

Ангел СТОЯНОВ

в път непознат,
гръм и град да те бий,
гръм и град,
А от мен домакина не си
доволен стокар,
гръм и град да не бий,
гръм и град!"

Това е стара народна ма-
рост, но тя пази своята
да и досега. Няма слу-
българин, още повече вел-
терновец, да е отмикал
топориема Полтава, няма
чай той да не е бил досе-
стокар.

Николай ТОМОВ

Във Велико Търново има много интимност

Неотдавна във Велико Търново гостува Инокентий Смоктуновски със семейството си. Видният съветски актьор е готовност се отзова да разговаря с представител на редакцията.

Интервюто не се състоя така, както обикновено е прието в класическия журналистически смисъл. То е плод на продължителните от кратки почивки през време на разглеждането на забележителностите на древната българска столица. Някои диалози се състояха на хълма Света гора или в художествените зали, други в парка „Първа социалистическа сбирка“ или на някоя скалиста уличка. През това време Инокентий Михайлович се шегуваше с дъщеря си Мария, ученичка в пети клас или със своя син Филип, комуто предстои да отбие военния си дълг, съветваше се с жена си Саломея.

Обикновено той не бързаше да отговаря, стремеже се да бъде разбираем, често си служеше с жестове, променяше тембъра и интонацията на гласа си, стойката, израза на лицето. Понякога в сините му очи, пълни с руска доброта, припламваха пламъчета, меняха своето изражение. И тук, сред „декорите“ на древния град, той беше актьор, обхванат понякога от емоционална стихия, превръщаща интервюто в истинска сцена.

— Наскоро имаме възможност по българската телевизия да гледаме биографичния филм за Чайковски, в който с вдъхновение изпълняват ролята на големия композитор. Каква е Вашата преценка за филма?

— С голяма любов работих върху образа. Чувствам се горд и щастлив, че се докоснах до този велик човек, чийто удивителен живот е пълен с мъка и каторжен труд. С особен страх пристъпих към тази роля, още повече, че през този период очите ме боляха и трябваше да се лекувам в болница. Сега мога да кажа, че добре познавам Чайковски. Неговият живот кара хората да

бъдат по-добри. По-точно музиката прави човека по-добър.

Смоктуновски се обърна към Саломея, по лицето му отново блесна оная привлекателна усмивка, израз на бога дъшевно, и шеговито добави:

— Моятта жена може да каже дали съм станал по-добър... Филмът, според мене не е лош, но може и трябва да се направи голям филм за този знаменит човек, чия то великодушна музика ни кара да се чувстваме горди. Лично аз не съм доволен от ролята си, макар че той беше прожектиран из цял свят и за мене се писа твърде ласкаво. Не съм доволен от това, че ние не надникнахме в сложния вътрешен свят на великия композитор, че не се постаряхме да разкрием неговата трагична самост, че не показвахме как тази нежна душа се наранява от еснафската безделщина и от грубия житейски практицизъм. Направихме повече оперета, отколкото драма за мъчителния и сложен живот на този гениален руски човек. Ста на филм, който е ценен за ради прекрасната музика на Чайковски.

— Кой е най-силният образ, донесъл Ви най-голяма популярност?

— Безспорно, в драматургично отношение, образът на самолет и то в чужбина. На светския кино-риел съм изгледен още от 1957 година, когато режисьорът Александър Иванов ми възложи да играя ролята на офицера Фабер в неговия филм „Войници“, екранизация по книгата на Виктор Некрасов — „В окопите на Сталинград“. Играех човек който с цялото си същество ненавижда войната. Фабер е университетски доцент. Той вниква с мисълта си в целия античовешки смисъл на войната, но войната смеял и храбро, защото съзнава, че е на страната на ония, които искат да прекесат на силните, да възстановят мира.

— Този роля Ви донесе успех?

— Може да се каже така. Критиките се отзова положително за целия филм и за мене конкретно. „Войници“ бе една от ония творби, по ставили началото на новия период на съветското кино.

периода, в който се налагае тоят на човешка проггота и непринуденост.

— С ролята на княз Мишкин от „Идиот“ започва истинският Ви творчески път. Съгласен ли сте с това твърдение на кинокритиците?

— До известна степен, защото както видяхте моят актьорски път започва много по-отрано. С Мишкин той наближава втората си половина.

— Вие сте играли Мишкин в триста представления. Това са няколко години общувания с един и същ герой.

— Играех Мишкин до пълно нервно изчерпване, но не го намирах. Освен това, мисля, че нито една вечер не го играх по един и същи начин. Причината е преди всичко в Достоевски, в неговия гений. Никога не съм почувствувал, че съм изчерпил онова изумително богатство, което той е вложил в душевността на своя герой... Достоевски е моят любим писател.

— Последният филм? — Наскоро по екраните на Москва бе пуснат филма „Избор на целта“. Това е филм за видния съветски учен Игор Курчатов, съзателят на съветската атомна бомба. Предмет на филма не е толкова научно-техническата страна на откритието, колкото неговия нравствен и политически смисъл и разбира се — личността на Курчатов. Играя ролята на Курчатов. Бяха ми предложени ролята на Хитлер, обаче отказал. Крайно трудно е да се превъплътиш в образ, който по начало ти е противен. Казват, че филмът бил хубав. Не съм го гледал още. Личността на Курчатов ме привлича. Както е известно, той изигра положителна роля в коалицията за разгромяване на фашизма, и аз вложих всичко, за да мога да достигна най-точно до зрителя. Дали съм успял, не зная.

— Инокентий Михайлович, повече от един месец сте в България, как Ви изглежда нашата страна, хората, Велико Търново?

— Още на летище Шереметьево, на път за България, трябваше да дам автограф на една българска девойка. В това, а и сетне в многократните срещи в България аз почувствах, че обикновените хора обичат не само мене, а Съветския съюз. Всеки ден от този месец беше изпънен с прояви на удивително братство, на сърдечност и топлина. Вашето Черноморие е пленително. Във Велико Търново има много интимност, тая амфитеатралност на къщите нийде не съм виждал, а Янтра така е прекрасна града, като че ли са вечни любовни.

Инокентий Смоктуновски за светли, лека особена мекота. Лицето отново прие онази добра усмивка, която пленява и те кара да му вярваш.

Накрая този искрен приговор на България и актьорът от световна величина пожела на великотърновчаните да обичат своя град, защото според неговите думи, е рядко красив и неговата история заслужава поклон.

На снимката: Инокентий Смоктуновски с дъщеря си Мария в парка „Първа социалистическа сбирка“.

Илия МАНЕВ

Празници на съветския филм

„Дъщеря и майка“

Филмът е производство на студия „Максим Горки“. Сценарист — Ал. Володин, режисьор — Сергей Герасимов, оператор — Вл. Рапопорт, музика — Вячеслав Чекин.

В центъра на филма е съдбата на девойката Оля Василева. Като дете тя е била дадена от майка си в детски дом. Оля порасва, става самостоятелна човек. И тогава я връчва писмо, написано от майка ѝ. То всъщност трепет на душата на момичето А. адресът на писма я зове на път. И Оля се озовава в Москва, в семейството на Василев. Но се оказва, че бабата майка е Елена Алексеевна — нейната майка. Отзивчивата жена обаче посочва нов адрес, който ще я срещне в истинската ѝ майка.

Филмът се проектира в малката зала на кино „Подгата“ — Велико Търново.

Под четката на съветските карикатуристи

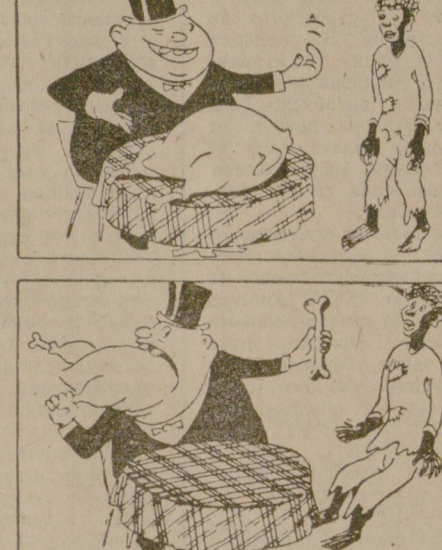
Ходът на историята не може да се спре!

Вот я под свой „контрол“.

Прикованият...

Подялба...

СПОРТ, ЧОВЕК, СВЯТ

Защо бяха лаконични съобщенията от Швеция • На Олимпиадата в Мюнхен — 50 златни медала за СССР • Съдбата на рекордите • Москва — домакин на олимпийските игри през 1980 година

В ранната пролет на 1912 година в Петербург с музика, цветя и шампанско се състоя тържествено изпращане на отбора на руската империя, състоял се от 169 души, който отпътува за Стокхолм за V летни Олимпийски игри. Репортажите на кореспондентите бяха изпълнени с оптимизъм и надежда. Очакваха победи и златни медала.

По олимпийските дни се излизаша и все по-лаконични ставаша съобщенията от шведската столица. Известията от Олимпиадата, които пристигаха, бяха едно от друго по-печални: загубиха, изостанаха, отказана се... И резултатът: Швеция — 24 златни медала, САЩ — 23, Великобритания — 10, Финландия — 9, Русия — 0.

Това беше отправната точка на участието в Олимпийските игри на спортистите от царска Русия.

През 1972 година отборът на Съветския съюз завоюва на Олимпиадата в Мюнхен 50 златни медала. Това бе повече от колкото и да е друга страна. Говорител на мюнхенската телевизия се обърна към телевизионните зрители с думите: „Ние искаме да изберем най-популярния отбор на Олимпийските игри и ви молим да ни помогнете“. 96 на сто от участниците в този своеобразен плебисцит посочиха съборния отбор на Съветския съюз.

Обикновено, най-тежките препития очакват алпинистите в края на изкачването, когато до целта остава последните няколко десетки метра. За съветския спорт главните трудности бяха още в началото на пътя. Малката съветска република, притисната от всички страни с фронтове, с посланици си отбиваше атаките на външната контрареволуция и интервентите. Изглеждаше, че за спорт не може и дума да става. Въпреки това, именно в онова тежко време, през 1919 година, в Ленинград бе създаден Държавният институт за физическа култура, а през 1920 година — подобен Институт бе създаден и в Москва.

Днес в СССР има 220 спортни учебни заведения, които ежегодно подготвят 22 000 преподаватели и треньори.

Още от първите години на съветската власт, физическата култура и спортът станали постоянна грижа на

съветската държава, грижа, насочена към укрепване здравето на хората, на тяхното всеотдайно физическо развитие. Заедно с това особено внимание се отделяше и на международните връзки на съветските спортисти, като важно средство за установяване на дружба и взаимно разбирателство между народите.

В днешните спортни постижения се чувствуват кълновете на това, на което човек ще бъде способен утре. Затова не случайно в Съветския съюз постоянно се извършва задълбочено издирване на спортни таланти. Масовостта в спорта е само добра основа за това. Отличителен белег на нашето време е разширяването на такъв търсения във връзка с ранната специализация в спорта. Спортът и по-точно „големият“ спорт все повече протича ръка към децата и юношите.

Една съветска ученичка през днешна сензация с играта си на Олимпийските състезания по гимнастика. След това тя получава покана за Англия, Америка и, както писаха американските вестници, се превръща в един от най-популярните гости на САЩ. Днес в САЩ има около 500 гимнастически клубове, носещи името на Олга Корбут.

Спортът ни помага да виждаме колко бързо растем, как се променяме. Трябва да знаем своите днешни сили и своите утрешни възможности, за да можем по-точно да прогноризираме, да си поставяме реални жизнени цели. Колко не обикновени и фантастични изглеждат рекордите на щангиста Юрий Власов, поставен на римската Олимпиада и колко обикновено се оказва по-късно, когато в Мюнхен Василий Алексеев издигна над главата си щанга, тежка 245.5 кг.

Такава е съдбата на рекордите. Така вероятно „от високо“ те гледат на рекордите от 70-те години нашите недалечни потомци. Кой би повярвал преди 40-50 години, че днешните натоварвания ще се окажат по силата на човека, че той ще открие толкова много, както в далечния Космос, така и в самия себе си. Англичанският учен-фантаст Артур Кларк писа, че на нас ще ни бъдат необходими 7000 години, за да усвоим всички планети на Слънчевата система. При това човек ще се измени външно толкова малко, колкото и за предишните 7000 години. Просто човекът ще се намери по-добре за използване своите резерви. Струва ли си да се говори, че в този процес съвсем не последно място се отнежда на спорта.

Москва е домакин на Олим

пийските игри през 1980 година. Сесията на Международния олимпийски комитет обяви съветската столица за победител в конкурса на кандидатите за домакин на Олимпиадата, като призна изключителния принос на СССР в развитието на световния спорт. Оттогава измина само една година. Москва, нейните жители и всички приятели на спорта с чувствование от отговорност се готвят за грандиозния спортен празник — Олимпиада — 80.

Олимпиадата, това са новите мостове на дружбата между страните и народите. Спортистите дават пример за това как трябва да се установяват и развиват връзките, да се обменя опит, да се оказва помощ. Макар сам по себе си спортът да е немислим без съперничество, без остра, понякога напрегната борба, той е немислим също така и без дълбоко уважение към съперника, без взаимната помощ и дружба.

Александър КИКНАДЗЕ
сп. „Комунист“ — Москва — БТА

СЪВЕТСКА ЛИТЕРАТУРНА ПЕРИОДИКА В ОКРЪЖНАТА БИБЛИОТЕКА

Сред периодичните издания, получавани в нашите библиотеки, видно място заемат съветските литературни списания и вестници. Различни по своето читателско предназначение, обем, периодичност, те непосредствено отразяват съвременния литературен процес и са важен източник, чрез който достигат до български читатели нови произведения на съветските писатели, информация за текущите литературни, културни и други събития в съветската страна.

В СССР излизат на руски език около 40 заглавия литературно-художествени списания. Най-старите от тях са „Звезда“, „Октябрь“, „Новый мир“, „Молодая гвардия“, създадени през 1922-1925 г.

От 1955 година (След Втория всесоюзен конгрес на съветските писатели), започват да излизат нови списания: „Дружба народов“, „Нева“, „Юность“, „Иностранная литература“, а в следващите години — „Москва“, „Дон“, „Наш современник“ и др.

Сп. „Октябрь“ е със съвременна тематика. Списание „Знамя“ публикува предимно произведения на военни теми. Сп. „Москва“ отразява предимно живота на столицата, в сп. „Нева“ се публикуват

КНИГА ЗА БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕСЕЛНИЦИ В МОЛДАВИЯ

Преди няколко месеца в Кишинев бе издадена неговата книга по обем книга на съветския учен К. А. Поглубко „В борбата се ковеше братството“.

След научните публикации за живота и социалното утвърждаване на южнославянските преселници в Руската империя, заселили се в различни нейни области главно около средата на XIX век, книгата на К. Поглубко заема важно място. В нея се разкрива убедително приносът на изгнаниците от турско потисничество българи и гагаузи, за селили се на молдавска земя, в борбата за национално освобождение на България, привеждат се факти за активното им участие в революцията от 1905 година, във Великата октомврийска социалистическа революция, изтъква се ролята им в утвърждаването на съветската власт в Молдавия.

Използвайки тук само основния материал от регистрария по темата богат архивен фонд, авторът разкрива само отделни моменти от историческия път на българското население в Молдавия. Патост на неговото научно издирване обаче ясно и мотивирано утвърждава становището, че напуснатите поробената си родина българи и гагаузи не само активно участвуват в отдели прояви на национално-освободителното движение в България, но също така се борят заедно с трудещите се от Русия и Молдавия за премахването на царизма и оставяните от крепостническата система. Преминали през огъня на две революции, те се утвърждават като съзнателни творци на социалистическото общество в СССР.

Читателят ще намери в книгата както редица неизвестни подробности от историята на националноосвободителните борби на българския народ, тъй и вярно доловена атмосфера на историческото битие на българските преселници в продължение на близо век и половина. Научната добросъвестност на изследователя и неговият безспорен талант на популяризатор на научните знания придават на труда му още по-широко значение.

Нека ни бъде позволено по желанието К. А. Поглубко да стане инициатор за създаването на монументална история на българските преселници в Русия, която да тракува по-широко въпроса, като засегне и културната история на преселниците, запазили непоколебимото своето национално съзнание, майчиния си език, фолклора, своя национален бит и традиции.

Новоизлязлата книга във всяко отношение буди admiration и наред със своя научен принос помня за още по-голямото заявяване на дружбата между българския народ и съветските народи.

Интересните и важни за българската история сведения в труда на съветския изследовател правят крайно необходимо той да бъде издаден и на български език.

Михаил МИХАЙЛОВ

* К. А. Поглубко, В борбата се ковеше братството, Кишинев, 1975, 111 стр.

ТЕЛЕВИЗИЯ

ЧЕТВЪРТЪК — 6 НОЕМВРИ
10.00 — По света и у нас; 10.30 — Производствена гимнастика; 10.40 — Представяме ви Марсел Карие; 11.05 — „Децата на раз“ — френски игрален филм, първа серия; 12.40 — Тв консултация; 13.00 — „Гневът“ на Чингиз хаг; 13.30 — Информационен дневник; 13.55 — „Пратеници на вечността“ — съветски игрален филм (дв.); 15.20 — „Следя“; 15.50 — „В сърцето завинаги“; 16.00 — „Гръквено събрание-концерт по случай 38-та годишнина на Великата октомврийска социалистическа революция — предаване от Москва; 20.00 — „Дека нощ, децата“; 20.10 — По света и у нас; 20.40 — Хроника на времето; „Обичай“; 21.00 — „Разни хура“ — нова новка на Централната съветска телевизия (VII част); 22.00 — Шести национален конкурс на българския анимационен филм; 22.35 — „Спорт-75“; 23.00 — Новина.

ПЕΤЪК — 7 НОЕМВРИ
8.50 — Военен парад и манифестация по случай 38-та годишнина от Великата октомврийска социалистическа революция — предаване от Москва; София, Пловдив, Варна, Русе; 11.30 — Москва; Концерт на детски симфоничен оркестър; 11.50 — Световна поезия; 12.00 — Руски народни песни; 12.20 — „В отъпа на танца“ — творчески концерт на д-а Е. Емилва Кириева; 12.55 — Концерт народна музика; 13.30 — Информационен дневник; 14.00 — Съветската кинота в България — та състезание; 16.05 — С песните на „Бодра съзня“; 16.20 — Телевизионен театър за децата: „Приказка за правдата“; 17.20 — Телне на Тото 2 (извънредно); 17.30 — Новина; 17.40 — „Син“ — на българския народ — документален филм; 18.15 — Празнична програма на Централната съветска телевизия; 23.30 — Новина.